

Verslag van de
Gebeurtenissen bij de 3e Batterij Luchtdoelartillerie
Van 10 tot en met 14 mei 1940
Door reserve kapitein C.J. Tuyn
C-3 Btlua

(Document verkregen van J. de Jager – schoonvader van lkol A. Oskam)

Vrijdag 10 mei 1940

In de nacht van 9 op 10 mei werd verschillende malen alarm gemaakt voor grote aantallen vreemde vliegtuigen, die vlogen in de richting oost – west. Bij het aanbreken van de dag, plusminus 3 uur, werden wederom grote aantallen vliegtuigen gesignaleerd, vliegende richting west – oost op plusminus 2500 meter hoogte. Omstreeks 3.30 uur werd het vuur op deze vliegtuigen geopend, waarbij aanvankelijk 3 treffers en daarna nog eens 2 treffers werden geconstateerd. Het vuur werd met onverminderde kracht voortgezet tot circa 5 uur, waarbij echter vanuit de batterij geen resultaat werd waargenomen.

Om circa 4.30 uur werd de eerste rechtstreekse aanval op de batterij ondernomen. Twee vliegtuigen gaven al stekend mitrailleurvuur af, terwijl een dezer van circa 1500 meter hoogte vier bommen liet vallen. De bommen vielen ongeveer 400 meter voorbij de batterij, terwijl het mitrailleurvuur der vliegtuigen, hetwelk door de batterij mitrailleurs krachtig werd beantwoord, geen slachtoffers maakte in de batterij. Van de bevolking van Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht werden enigen gewond. Het vliegtuig dat bommen afwierp werd blijkbaar door ons vuur getroffen, daar het aan de zuidzijde van de Waterberg is neergestort.

Nagenoeg zonder tussenpozen bleven eskaders overkomen die in hoofdzaak, zoals duidelijk zichtbaar was, manschappen vervoerden in de richting Waalhaven. Zij werden onophoudelijk door ons geschut en onze mitrailleurs, als ook met karabijnvuur beschoten. Omstreeks 5 uur werd weer een dalende parachute geconstateerd in de nabijheid van een Duits vliegtuig. Er werd een patrouille in de richting van de waarschijnlijke landingsplaats uitgezonden bestaande uit de sergeant Kok en de dienstplichtige Berkers die constateerden dat de parachutist, een zwaar gewond Nederlands officier op ongeveer 500 meter van de batterij was neergekomen. Daarop is de batterij-arts, J. Kappers, per auto naar de gewonde gestuurd; kort hierop overleed de gewonde. Hij bleek in het bezit te zijn van een viertal herkenningssplaatjes, één ten name van Heysink, en tweede ten name van Heymans en nog twee andere. Voorts was hij in het bezit van een toegangkaart voor het vliegveld Ypenburg ten name van luitenant Pauw. De op hem gevonden papieren zijn

verzameld in een map die later met ons overig archief is verbrand door de Vde Afdeling Zoeklichten. Door dokter Kappers werden de nodige maatregelen voor de ter aarde bestelling genomen, terwijl uiteraard van een en ander werd kennisgegeven aan de Luchtverdedigingskring Rotterdam –'s-Gravenhage. Door het personeel van het Rode Kruis werden in een binnenzak nog papieren gevonden. Deze zijn verzegeld en in bewaring gegeven op het gemeentehuis te Vlaardinger-Ambacht.

In de loop van de dag werden uit alle aanwezige stalen schotten dekkingen geplaatst rondom de twee mitrailleurs, dewelke omstreeks 16.00 uur waren voltooid.

Omstreeks 18.00 uur passeerde een escadrille van 9 stuks Me. 110, waarvan twee op de batterij gingen steken onder het afgeven van mitrailleurvuur, terwijl een dezer vliegtuigen bovendien een viertal bommen liet vallen waardoor een boerderij die op een afstand van ongeveer 200 meter van de batterij was verwijderd gedeeltelijk instortte. Persoonlijke ongelukken in de batterij kwamen hierbij niet voor, wel werd in de weide een tweetal koeien getroffen.

Het vliegtuig dat de bommen had geworpen, bleef cirkels beschrijvende, zonder ophouden op de batterij steken. Het andere vliegtuig verdween. In hoeverre het getroffen is, is niet bekend. Het stekende vliegtuig werd iedere maal dat het overkwam, dat was zeven keer, met stukkenvuur beschoten, terwijl ook de mitrailleurs een constant vuur afgaven. Verwonderlijk is dat het vuur uit het stekende vliegtuig in de batterij geen slachtoffers maakte, waar verschillende inslaande kogels in de nabijheid der stuksbedieningen en vurende mitrailisten werden geconstateerd, terwijl ook de beschermkast voor het vuurleidingstoestel veelvuldig door kogels werd getroffen. Slechts de fourier Feenstra, die in het dorp op straat liep, werd door een kogel verwond. Uiteindelijk verdween het vliegtuig in noordelijke richting en stortte in de nabijheid van Schipluiden neer.

Des avonds verzocht sergeant Kroon van het 52e Peloton Lucht doelmitrailleurs, opgesteld op het oude Matexterrein, zich onder mijn commando te mogen stellen, daar hij alle contact met zijn commandant aan de zuidzijde van den Waterweg had verloren. Voor het maken der hoger bedoelde dekkingen werd de rustploeg gebruikt. Voorts moesten, in verband met de vele geruchten omtrent

parachutisten die zouden zijn geland in de richting van Schipluiden en Kethel, met karabijnen bewapende posten, eveneens getrokken uit de rustploeg, worden geplaatst op de wegen die leiden van deze dorpen naar Vlaardinger-Ambacht (het kwartier Julianaschool ligt nabij de samenkomst dezer wegen), terwijl bovendien op de herhaaldelijke verzoeken van de burgemeesters van Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht assistentie werd verleend bij het doen van huiszoekingen bij verdachte personen. Hierdoor komt het dat enkele manschappen zelfs 40 uur en meer aan een stuk in touw zijn geweest.

Zaterdag 11 mei 1940

's-Nachts werd geen vuur afgegeven, ingevolge de ontvangen orders. Bij het aanbreken van den dag was het tamelijk rustig in de lucht.

Dezerzijds werd aangedrongen op het beschikbaar stellen van eenige infanterie, opdat de door de burgemeesters van Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht onophoudelijk gevraagde assistentie door daartoe meer geëigende troepen zou kunnen worden verleend. Den burgemeesters werd met klem aangeraden zich omtrent militaire assistentie te wenden tot den Commandant Vesting Holland. In den loop van den dag werd van den Kring mededeeling ontvangen dat Engelse troepen voor infanteriediensten in Vlaardingen zouden aankomen. Inderdaad zijn deze ook gearriveerd, doch zij trokken onmiddellijk door naar Maassluis met bestemming Hoek van Holland, zoodat het voor ons noodzakelijk bleef de hooger bedoelde assistentie te verstrekken. Inmiddels drong luitenant Steenhuizen, van de Genie, gelegerd in het Handelsgebouw, er op aan zich op mijn onderdeel te mogen terugtrekken, daar hij niets meer hoorde van zijn commandant, den kapitein Haanstra; ik heb hierin toegestemd, daar ik mij voorstelde van de diensten van deze groep manschappen, in totaal 60 man, gebruik te kunnen maken voor het bestrijden van parachutisten en het verleenen van assistentie aan het burgerlijk bestuur bij het optreden tegen ongewenschte elementen. Inmiddels kreeg ik bericht dat het Kring Commando van Rotterdam naar Den Haag zou

worden verplaatst en ik mij voorlopig moest wenden tot het Commando Luchtverdediging.

Commando Luchtverdediging (luitenant Hoogterp) deelde mede dat eenige karabijnmunitie, waaraan hier grote behoefte bestond, per motorordonnans zou worden gezonden naar Schipluiden en van af deze plaats door ons kon worden afgehaald. De aanwezigheid van parachutisten maakte dit onmogelijk. Wel echter kon dezerzijds munitie S No. 1 en een aantal karabijnen die te Schipluiden door de burgerwacht waren ingegraven, met behulp van een troep vrijwilligers per vrachtauto, met daarop opgestelde mitrailleur, worden afgehaald. In goede orde kwam de lading hier. In de batterij werd regelmatig in geëigende gevallen vuur afgegeven. Omstreeks 18.30 uur werd een alleen vliegend Juncker transportvliegtuig gesignaleerd en bevuurd, waarop het vliegtuig snel hoogte verloor en afzwenkte naar Schipluiden, waar het is neergestort.

Zondag 12 mei 1940

De activiteit in de lucht was tamelijk groot, nochtans bestond deze in hoofdzaak uit Engelsche vliegtuigen en enkele hoog vliegende, steeds van koers wisselende Duitsche jagers. Vuur kon hierop dan ook niet worden afgegeven. Voorts werd een vrij groote hoeveelheid Duitsche vliegtuigen gesignaleerd, vliegende naar Waalhaven echter uit noordoostelijke richting, dus buiten bereik van de batterij.

Omstreeks 11 uur in den morgen werd een escadrille Me. 110 van 3 stuks gaande in de richting Hoek van Holland onder vuur genomen waarvan twee werden afgeschoten.

In overleg met de Kring werd met nieuwe, op mijn batterij teruggetrokken mitraillisten (53e Peloton sergeants Eykman en Huisman) alle toegangswegen naar Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht bewaakt, waardoor de batterij zich met meerdere rust aan zijn eigen taak kon wijden. Een deel der mitrailleurs werd gemonteerd op met staalplaat beschermde vrachtauto's waardoor het mogelijk werd snel versterking te zenden naar bedreigde punten. Veel nut werd ondervonden van elnt Jansen van de 13e

Compagnie Luchtdoelmitrailleurs, die zich onder mijn bevelen stelde.

Maandag 13 mei 1940

Van de morgenuren valt niets bijzonders te melden. Omstreeks 14.00 uur werden boven Schipluiden 5 vliegtuigen geconstateerd, waaruit 30 parachutisten werden uitgeworpen. Op deze vliegtuigen werd enige malen gevuurd, waarbij aanvankelijk geen successen konden worden geconstateerd. Later bleek echter uit waarnemingen van de Luchtwachtdienst, dat twee dezer vliegtuigen werden afgeschoten.

Geruchten over parachutisten namen steeds toe.

De 'Shell' raffinaderij aan de zuidzijde van den Waterweg raakt in brand. Kapitein van Rooyen (bewakingsdetachement) met plm. 185 man trok zich vanaf de overzijde terug op het havenhoofd van Vlaardingen.

Te 16.15 uur werd een Duitsch vliegtuig neergeschoten, dat deel uitmaakte van een escadrille van 3 Junckers, vliegende in westelijke richting, beschoten met stukkenvuur uit 2 vuurmonden; twee toestellen daalden.

Dinsdag 14 mei 1940

In verband met het feit dat een van de hoofdobjecten der batterij, nl. de petroleumraffinaderij, weggevallen was, terwijl het overgrote deel der Duitsche vliegtuigen op weg naar Waalhaven een zoodanigen koers nam, dat zij buiten het bereik der batterij bleef, heb ik mij op dinsdagmorgen naar het Kring Commando te Rotterdam begeven met het verzoek een opstelling elders te mogen innemen, waardoor de batterij wellicht grooter nut zou kunnen afwerpen. De Kringcommandant achtte in verband met de algemeene situatie de handhaving van de bestaande opstellingsplaats echter noodzakelijk.

Van parachutisten, die zich volgens de geruchten tusschen Vlaardingen en Schiedam zouden bevinden werd op deze tocht niets bemerkt.

Omstreeks 10.30 uur werd het vuur geopend op een drietal vijandelijk vliegtuigen, waarschijnlijk Messerschmidts, op plm. 1200 m. hoogte gaande in de richting Hoek van Holland, waarvan een werd afgeschoten.

Omstreeks 12.00 uur werd een tweetal vliegtuigen, komende uit de richting Hoek van Holland, vliegend naar waalhaven, boven Schiedam beschoten; de schoten lagen goed, terwijl onmiddellijk daarop de vliegtuigen bommen lieten vallen en in dalende zin in het rookgordijn van de brandende Shell raffinaderij verdwenen.

Omstreeks 12.30 uur werd een escadrille van 3 vijandelijke vliegtuigen onder vuur genomen; er werden zwarte voorwerpen uitgeworpen. Hiervan is een vliegtuig naar beneden geschoten. De voorwerpen bleken later groote bussen met levensmiddelen, enz. te zijn.

Om 14.50 uur bleek iedere telefoonverbinding met Rotterdam en Den Haag gestoord. De door mij naar Rotterdam gezonden ordonnansen met het verzoek tot herstel keerden onverrichter zake terug.

Omstreeks 14.30 uur werd het vuur geopend op een escadrille van ca. 9 vliegtuigen, waarvan een naar beneden werd gehaald.

Ten 16.30 uur werd gevuurd op een alleenvliegend vliegtuig, dat pamfletten uitwierp. Dit vliegtuig is aan de zuidzijde van de Maas naar beneden gestort.

Omstreeks 17.45 uur passeerde een alleen vliegende bommenwerper in zuidwestelijke richting over de batterijopstelling. Dit vliegtuig werd enige malen onder vuur genomen, de rechtervleugel brak af. Vervolgens verdween het in zuidelijke richting in het rookgordijn van de brandende Shell-raffinaderij.

Omstreeks 14.50 uur bleek iedere verbinding met Rotterdam en Den Haag verstoord. De door mij naar Rotterdam gezonden ordonnansen met verzoek tot herstel der telefoonverbinding keerde onverrichter zake terug.

Inmiddels hadden zich steeds meer verspreide mitraillisten en luchtdoelartilleristen, o.a. enkelen van de 4e Batterij, bij mijn onderdeel gevoegd, zodat ik, waar kapitein van Rooyen met zijn

infanterie van het Hoofd van Vlaardingen in de richting Rotterdam afmarcheerde, met enkele mijner officieren een plan had uitgewerkt ter bezetting van de oeverlijn van Vlaardingen, waardoor het overkomen van kleine Duitsche eenheden kon worden belet. Zekerheidshalve heb ik in den namiddag de nodige verkenningen persoonlijk verricht.

Na 17.00 uur begon de stroom vluchtelingen uit de richting Schiedam – Rotterdam toe te nemen; hierbij bevonden zich materieel en personeel van de Zoeklichtafdelingen uit Schiedam (Rotterdam?). Het groote aantal dezer terugtrekkenden maakten het op den duur onmogelijk hen door de op mijn last bij den overweg te Vlaardingen-Oost opgestelde mitrailleurstroep te doen keren.

Aanvankelijk kon een aantal dezer lieden wederom in de richting Schiedam worden teruggezonden.

Omstreeks 20.00 uur kwamen de kapiteins Haanstra en Lamberts in de batterijpost en deelden mede, dat zij een schriftelijke order hadden, dat ons verzet ten einde was. Ik heb hierop een ordonnans naar Hoek van Holland gezonden en een naar het Parkhotel in Rotterdam, om deze mededeeling te verifiëren. Vervolgens kwam de radiorede van den O.L.Z

De C. 3e Bt. Lua
De res. Kapitein

C.J. Tuyn